

ALBERT GARRIDO LLORT, secretari general de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient núm. 64/2017 els membres del Consell de la Informació de Catalunya (CIC) en reunió plenària de data 11 de desembre de 2017 van adoptar per unanimitat el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

“Expedient núm. 64/2017

ASSUMPTE

El 22 d'octubre passat la senyora M.B.R., periodista, va presentar al CIC un escrit de queixa per una notícia apareguda al portal del diari digital *Aquí Berguedà* el 13 de març de 2017. Es tracta de la informació referent a un jove de Berga, detingut com a presumpte agressor a una parella de joves quan sortien d'una discoteca. La senyora B. parla en nom de la família del detingut i denuncia el tractament del perfil del presumpte agressor.

ANTECEDENTS

La matinada del diumenge 12 de març del 2017, una parella de nois va ser brutalment agredida davant d'una discoteca per un jove que els va veure fent-se un petó. El dia següent, al matí, els Mossos d'Esquadra van detenir l'autor dels fets i a las 18h el diari digital *Aquí Berguedà* va publicar el perfil del presumpte agressor juntament amb una fotografia: “L'autor de l'agressió homòfoba, un jove berguedà amb fama de violent i buscabregues”, és la informació que ha estat objecte de la queixa. La senyora B. en el seu escrit de queixa explica que quan la família del presumpte agressor va veure aquesta notícia va contactar amb ella perquè no sabien com actuar i se sentien injuriats. “En primer lloc, perquè per la informació que s'hi descriu, i en una localitat prou ‘petita’ com Berga, és evident que tothom sap de qui s'està parlant, fet que posava en perill la família i el seu entorn més proper. Les informacions sobre que es tracta d'un noi buscabregues basades en rumors, i el fet que el mitjà no contactés amb la família per demanar-los l'opinió, em va fer decidir a trucar al mitjà per demanar la rectificació de la notícia”. Ens fa saber que després de la trucada, el mitjà va canviar lleugerament la informació, però insuficientment respecte el que s'havia demanat i afegeix que es tracta d'un noi amb un trastorn mental, tal i com es va fer públic posteriorment, i que les paraules i expressions que s'utilitzen en les dues versions de l'article són una clara falta de respecte cap a ell i a la seva família. La senyora B. afegeix dos captures de pantalla amb el text del perfil del presumpte agressor, la segona lleugerament modificada pel diari *aquiberqueda.cat* juntament amb la foto de l'agressor .

<http://www.aquiberqueda.cat/2017/03/13/160144/>

En el seu escrit de queixa, la senyora B. denuncia la vulneració dels següents criteris del Codi Deontològic:

01. Informar de manera acurada i precisa. Difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.

02. Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament. No s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que

puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit, ("en aquest cas a la família" senyala la senyora Beneyto). El periodista s'ha de posar en contacte prèviament amb els afectats per donar-los l'oportunitat de resposta. ("Això no es va donar" afegeix).

09. Respectar el dret a la privacitat. Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies.

AL·LEGACIONS

El 22 de novembre de 2017, el portal del diari digital *Aquí Berguedà* en resposta al correu del CIC va presentar un escrit on contesta a les circumstàncies de la informació de l'article que és motiu de la queixa. En primer lloc, la persona que signa l'escrit **fa constar la violència de l'agressió** patida per la parella de joves. ("Si no els haguessin parat, ens haurien matat")

<http://www.aquiberqueda.cat/2017/03/12/159978/>

Davant de la gravetat de l'agressió i de la motivació presumptament homòfoba, **l'Observatori contra l'Homofòbia** va denunciar públicament els fets. Hi va haver condemnes públiques també del president de la Generalitat, Carles Puigdemont; la consellera de Treball, Afers Socials i Famílies, Dolors Bassa; l'alcaldesa de Berga, Montserrat Venturós, i de diverses autoritats locals. **El cas va tenir un gran impacte social**, com prova el fet que el dilluns 13 de març es va fer una gran concentració de repulsa a Berga.

<http://www.aquiberqueda.cat/2017/03/14/160241/>

Abans, el mateix 13 de març al matí, els Mossos d'Esquadra havien detingut l'autor dels fets i hores després, el diari digital *Aquí Berguedà* va publicar un perfil del detingut que és el que ha estat objecte de la queixa davant del Consell de la Informació de Catalunya, segons la qual s'han vulnerat els criteris 1, 2 i 9 del Codi Deontològic de la professió periodística.

1. Sobre la presumpta vulneració del criteri 1: Informar de manera acurada i precisa:

En el seu escrit d'al·legacions, la persona que signa aquest plec destaca que el perfil es va elaborar a partir de testimonis de fins a cinc persones pròximes al detingut: dos amics personals i tres víctimes d'agressions comeses per ell. Tots cinc van aportar dades concretes, i en cap cas opinions infundades, sobre la seva biografia i la seva conducta, a partir del coneixement personal que tenien del detingut. L'article identifica els informadors com a "fonts properes al seu entorn consultades per *aquiberqueda.cat*". Al tractar-se de dos amics personals i tres víctimes d'agressions, és evident el risc que corrien si eren identificats pels detingut, de manera que la informació es va obtenir amb el compromís de l'anonimat, que es va preservar en la redacció del text, tal com estableix el criteri 5 del Codi Deontològic ("els periodistes tenen l'obligació moral de protegir-les invocant el secret professional quan sigui necessari. La confidencialitat ha de servir per emparar les persones en situació d'indefensió o de risc").

Per tant, la informació sobre el perfil violent del detingut, que la queixa diu que es basa "en rumors", es fonamenta, com el mateix text de la notícia indica, en la declaració de testimonis, i no pas en rumors. Hi ha dos factors, a més, que constaten que la descripció està fonamentada:

- En el moment de la publicació de la notícia, el detingut acumulava una dotzena de casos judicials oberts per actuacions violentes, agressions i baralles. Això són fets, no rumors.

- La seva mare, Ch.D., en una entrevista a TV3, constata la reiteració de baralles i actuacions violentes del seu fill: "Nosaltres només podem esperar cada diumenge o cada dia que surt, un altre judici, una altra condemna de multa" i també afirma "No volem contribuir que cada dia que surt es baralli perquè els seus papis li pagaran un advocat".

<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/telenoticies-vespre/parlem-amb-la-mare-de-lagressor-homofob-de-berga/video/5656205/>

2. Sobre la presumpta vulneració del criteri 2: Evitar prejudicis per informacions sense prou fonament:

El criteri estableix que "no s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones". En cap cas, les expressions utilitzades no s'utilitzen sense base suficient, sinó que, com s'ha constatat en el punt anterior, la descripció sobre el detingut s'ajusta a la realitat, aportada pels testimonis consultats i pels fets, i coincideixen amb les declaracions de la seva mare als mitjans de comunicació.

El criteri 2 també diu que el "el periodista s'ha de posar en contacte prèviament amb els afectats per donar-los l'oportunitat de resposta". **En aquest cas, era impossible posar-se en contacte amb la persona afectada, és a dir, el detingut, perquè des del matí del 13 de març fins el 15 de març va estar privat de llibertat.**

És cert que el periodista hauria pogut posar-se en contacte amb els pares del detingut, però, havent comptat amb fins a 5 testimonis diferents, dos dels quals amics seus, no es pot considerar, en cap cas, que no haver-ho fet comporti la vulneració del Codi Deontològic de la professió periodística, tractant-se, com es tractava, d'una persona de 19 anys i, per tant, major d'edat.

3. Sobre la presumpta vulneració del criteri 9, Respectar el dret a la privacitat:

A la queixa es diu que, tal com es va presentar en primera instància la informació, "és evident que tothom sap de qui s'està parlant, fet que posava en perill la família i el seu entorn més proper", i per això considera que s'ha vulnerat el criteri 9 del Codi Deontològic.

A les al·legacions llegim que l'autor de l'article **pren la mesura més habitual per protegir el detingut, que és no citar-ne el nom i ni tan sols les inicials**, que és el mètode que estableix la praxi periodística per protegir les persones que s'estan investigant.

Certament, diu el text de les al·legacions, la descripció de l'entorn familiar podia fer que, a Berga, alguns lectors n'identifiquessin la família i, per això, quan vam rebre una trucada anònima d'algú que parlava en nom de la família (pel que entenem, de la mateixa persona que signa aquesta queixa), **i que demanava una rectificació, hi vam accedir.**

De tota manera, **l'actitud de la família va fer pensar des del primer moment que no buscava la privacitat:**

- El 12 de desembre del 2016, tres mesos abans de l'agressió, la mare del detingut havia publicat una carta amb noms i cognoms a El Periódico de Catalunya, explicant que el seu fill era "agressiu i que es baralla

continuament", i que tenia **"set demandes judicials per agressions amb lesions més o menys greus"**. Això indica que la situació del detingut ja era pública, i que la família, amb noms i cognoms, en parlava obertament.

<http://www.elperiodico.com/es/entre-todos/participacion/meu-fill-esta-malalt-unica-solucio-que-donen-presos-106799>

- La mateixa tarda en què es va publicar l'article (13 de març), hi havia convocada a Berga una concentració de repulsa a l'agressió, segons va dir l'Ajuntament i va corroborar dies més tard la mateixa família, **havia de comptar amb la intervenció de la germana del detingut, fent lectura d'una carta que havia escrit dirigida a les dues persones agredides**. Finalment, la lectura no es va fer, perquè l'organització de la manifestació va considerar que podia incomodar les víctimes, però el fet que la família ho proposés va fer pensar que, en cap cas, estava buscant l'anonimat.

- La família, que va sol·licitar protecció de l'anonimat a través d'una trucada anònima a *L'Aquí Berguedà*, va concedir entrevistes a grans mitjans de comunicació nacionals i estatals:

TV3:

<http://www.ccma.cat/tv3/alcarta/telenoticies-vespre/parlem-amb-la-mare-de-lagressor-homofob-de-berga/video/5656205/>

TVE:

<http://www.rtve.es/alcarta/videos/la-manana/manana-familia-del-presunto-agresor-andy-jorge-pareja-victima-brutal-paliza-berga-pide-perdon-asegura-esta-enfermo/3945838/>

Catalunya Ràdio:

<http://www.ccma.cat/catràdio/alcarta/el-suplement/el-suplement-de-12-a-13-h-19032017/audio/955465/>

Agència catalana de notícies:

<http://www.lavanguardia.com/local/bergeda/20170316/42926548605/familia-agresor-berga-trastorno-grave-conducta.html>

Fins i tot, algunes d'aquestes entrevistes mostren imatges de l'interior i l'exterior de la casa familiar, amb l'autorització de la família. Per tant, hem de pensar que el fet que, al text de *L'Aquí Berguedà*, es digués que la família vivia al barri de La Valldan no té una especial transcendència en el sentit de desvetllar-ne la identitat.

4. Sobre la precisió que fa la queixa referent el trastorn mental del detingut

Tot i tenir coneixement que el detingut estava diagnosticat amb TDAH, per les declaracions dels cinc testimonis, **es va preferir ometre aquesta informació perquè es va considerar no rellevant en relació amb els fets i perquè es considerava que podia estigmatitzar a les persones amb aquest trastorn**.

Segons la família va declarar després en diferents mitjans de comunicació, el detingut és tractat com a afectat d'un trastorn mental.

En aquest cas concret, l'associació Obertament, que lluita contra l'estigma en persones amb trastorns mentals, va corroborar la praxi seguida per *L'Aquí Berguedà* en un comunicat dirigit als mitjans de comunicació.

<https://obertament.org/ca/lluita-contra-l-estigma/actualitat/571-sobre-el-cas-de-l-agressio-a-berga>

Diu, concretament, que "l'evidència científica demostra que la relació entre trastorn mental i violència només pot associar-se en alguns casos en què el trastorn està sumat a altres factors de risc com són les situacions d'exclusió social, l'exposició a situacions violentes i/o el de consum d'alcohol i altres tòxics". I també que "considerem igualment intolerable que en un cas així es posi el focus en

criminalitzar les persones amb problemes de salut mental vinculant-les, un cop més en els mitjans de comunicació, a conductes violentes i reprovables". Això és, precisament, el que l'Aquí Berguedà va intentar de no fer.

“Malgrat tot, l'Aquí Berguedà lamenta el dolor que pogués provocar a la família del detingut la informació publicada el 13 de març. I, per això, un editor d'aquest mitjà es va reunir amb els pares del detingut el 2 d'abril, els va demanar disculpes per no haver-los trucat en el mateix moment que es va produir la notícia. Així mateix, es va comprometre a dedicar un espai de reflexió periodística sobre la situació de les persones amb trastorns mentals, que es va publicar a l'edició en paper de l'Aquí Berguedà el juny de 2017, a la pàgina 8”.

<http://www.bifidusproduccions.com/?portfolio=aqui-bergueda-juny-del-2017>

PONÈNCIA

Examinades totes i cadascuna de les al·legacions presentades pel diari *aquibergueda.com*, tenim informació suficient per tornar a l'article del 13 de març, objecte de la queixa, i analitzar amb aquesta nova llum el que s'hi diu sobre el perfil psicològic del jove detingut, i de tornar alhora a la queixa en relació a la vulneració dels criteris 1, 2 i 9 del Codi Deontològic abans mencionats:

A banda del propi retrat en sentit literal del fill de 19 anys, ple de morats i amb una expressió que podríem dir de desorientació, el perfil del diari subratlla la conducta violenta del noi. “L'autor de l'agressió homòfoba, un jove berguedà amb fama de violent i buscabregues” llegim a l'encapçalament. És el dia següent de l'agressió, el moment de màxima tensió a la vila, de concentracions de ciutadans al carrer, de declaracions de les autoritats i les diferents institucions. “La família se sentien injuriats” diu la queixa. És la mateixa família que hem vist patir i lluitar, buscar i demanar solucions, pagar multes i alhora donar suport al fill. Hem vist les declaracions de la mare, Ch.D., dos dies després, el 15 de març, en una entrevista a TV3, en la qual constata la reiteració de baralles i actuacions violentes del seu fill.

Y seguint amb el retrat de la conducta violenta del jove, volem recordar **que tres mesos abans de l'agressió, el 12 de desembre del 2016, la mare del detingut havia publicat una carta a El Periódico de Catalunya**, explicant que el seu fill era agressiu i que es barallava contínuament, que tenia 7 demandes judicials per agressions amb lesions més o menys greus. Per tot això veiem que la situació del detingut ja era pública, i que la família amb noms i cognoms, en parlava obertament i buscava solucions abans de l'agressió homòfoba.

Per tant, per tot el que acabem de veure no podem admetre el que diu la queixa sobre la vulneració del **criteri 9 del Codi Deontològic: Respectar el dret a la privacitat**, en relació a l'article del perfil del detingut: “Se sentien injuriats. En primer lloc, perquè per la informació que s'hi descriu, i en una localitat prou ‘petita’ com Berga, és evident que tothom sap de qui s'està parlant, fet que posava en perill la família i el seu entorn més proper”. Hem vist que es coneixia la situació personal del detingut, que la família en parlava buscant solucions. D'altra banda, l'autor de les al·legacions de l'AquíBergadà.com precisa que l'autor de l'article ha pres la mesura més habitual per protegir el detingut, que és no citar-ne el nom i ni tan sols les inicials, que és el mètode que estableix la praxi periodística per protegir les persones que s'estan investigant. Per tot això considerem que aquí no s'ha vulnerat el criteri 9 del codi Deontològic, sinó que s'ha respectat.

Pel que fa al criteri 1 del Codi Deontològic: **Informar de manera acurada i precisa. Difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets**, a la queixa llegim: “Les informacions sobre que es tracta d’un noi buscabregues basades en rumors...”, considerem igualment que, per les declaracions abans citades de la família als diferents mitjans de comunicació, no es pot parlar de rumors sinó de fets. Igualment, en relació a aquest mateix criteri, la persona que redacta les al·legacions del *l’Aquí Berguedà* vol fer constar que el perfil del noi detingut es va elaborar a partir de testimonis de fins a cinc persones pròximes al noi: dos amics personals i tres víctimes d’agressions comeses per ell, i que tots cinc van aportar dades concretes i en cap cas opinions infundades, sobre la seva biografia i la seva conducta, a partir del coneixement personal que tenien del detingut. L’article identifica els informadors com a “fonts properes al seu entorn consultades per aquibergueda.cat”. I precisa que al tractar-se de dos amics personals i tres víctimes d’agressions, és evident el risc que corrien si eren identificats pel detingut, de manera que la informació es va obtenir amb el compromís de l’anonimat, que es va preservar en la redacció del text, tal com estableix el criteri 5 del Codi Deontològic (“els periodistes tenen l’obligació moral de protegir-les invocant el secret professional quan sigui necessari. La confidencialitat ha de servir per emparar les persones en situació d’indefensió o de risc”). Per tant, reiterem, la informació sobre el perfil violent del detingut no es basa en rumors, com diu la queixa, es fonamenta, com el mateix text de la notícia indica, en la declaració de testimonis i en declaracions de la família.

En quant al criteri 2 del Codi Deontològic: **Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament**: El criteri estableix que “no s’han d’usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones”, com s’ha constatat al punt anterior, la descripció sobre el detingut s’ajusta a la realitat, aportada pels testimonis i pels fets, i coincidint amb les declaracions de la seva mare als mitjans de comunicació. Considerem que el vocabulari del perfil del noi està utilitzat sense ànim pejoratiu sinó descriptiu, al·ludeix a la conducta violenta del noi com quelcom objectiu i com ha quedat demostrat pel fet que la mare en la seva carta a *El Periódico de Catalunya* publicada 3 mesos abans de l’agressió homòfoba diu que el seu fill és agressiu, que es baralla contínuament i que en aquell moment acumulava ja set demandes judicials per agressions. Pensem que és un deure de la professió periodística informar i parlar de tot el que interessa a la societat ajustant-se a la veritat per dura que aquesta sigui. En aquest cas, el tema de la violència de joves i més particularment de la intolerància i la homofòbia, però també dels joves i les drogues, etc.

Aquest mateix criteri 2 diu que “**el periodista s’ha de posar en contacte amb els afectats per donar-los l’oportunitat de resposta**”. La queixa hi al·ludeix: “i el fet que el mitjà no contactés amb la família per demanar-los l’opinió, em va fer decidir a contactar al mitjà per demanar la rectificació de la notícia. Després de la trucada, el mitjà va canviar lleugerament la informació però insuficientment respecte al que s’havia demanat. **Es tracta d’un noi, tal i com es va fer públic posteriorment, amb un trastorn mental** i les paraules i expressions que s’utilitzen en les dues versions de l’article són una clara falta de respecte cap a ell i la seva família”. En relació a aquesta queixa el diari Aquibergueda.cat en les

seves al·legacions diu que **en aquest cas era impossible posar-se en contacte amb la persona afectada, és a dir, el detingut, perquè des del matí del 13 de març fins al 15 de març va estar privat de llibertat.**

L'al·legació continua dient que és cert que el periodista hauria pogut posar-se en contacte amb el pares del detingut, però, afegeix, havent comptat amb fins a 5 testimonis diferents, dos dels quals amics seus, no es pot considerar que no haver-ho fet comporti la vulneració del Codi Deontològic de la professió periodística, tractant-se, com es tractava, d'una persona de 19 anys i, per tant, major d'edat.

Pel que fa a la precisió de la queixa sobre el trastorn mental del detingut, el diari AquiBergueda.cat al·lega que tot i tenir coneixement que el detingut estava diagnosticat amb TDAH, per les declaracions dels 5 testimonis, es va preferir ometre aquesta informació perquè es va considerar no rellevant amb relació amb els fets, i perquè es considerava que podia estigmatitzar a les persones amb aquest trastorn.

En aquest cas concret, l'associació **Obertament**, que lluita contra l'estigma en persones amb trastorns mentals, va corroborar la praxi seguida per l'**Aquí Berguedà** en un comunicat dirigit als mitjans de comunicació.

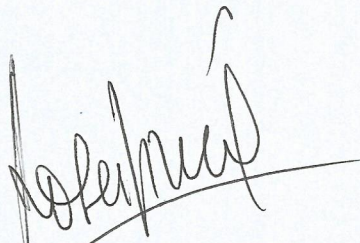
Aquí Berguedà en les seves al·legacions afegeix que malgrat tot, lamenta el dolor que pogués provocar a la família del detingut la informació publicada el 13 de març. I que, per això, un editor d'aquest mitjà es va reunir amb els pares del detingut el 2 d'abril, els va demanar disculpes per no haver-los trucat en el mateix moment que es va produir la notícia. Així mateix es va comprometre a dedicar un espai de reflexió periodística sobre la situació de les persones amb trastorns mentals, que es va publicar a l'edició en paper de l'**Aquí Berguedà** (pàgina 8) el juny de 2017.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

A C O R D

Per tot l'exposat anteriorment, considerem que l'article del diari digital *aquibergueda.cat*, del 13 de març de 2017, objecte de la queixa, no ha vulnerat el criteris: 1. Informar de manera acurada i precisa. 2: Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament. 9: Respectar el dret a la privacitat, del Codi Deontològic dels periodistes de Catalunya.

I per que així consti s'estén la present certificació, amb el vistiplau del president, a Barcelona en data 12 de desembre de 2017. Certifico.

Vist i plau
 Roger Jiménez
 President

Albert Garrido
 Secretari General